

Handläggare
Örjan Lönngren
Telefon: 08 508 28 173**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2015-06-16

Angående remissen om rapporten Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen

Remiss från kommunstyrelsen, KS 847-2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Jonas Tolf
Enhetschef

Bakgrund

Energimyndigheten har på uppdrag av regeringen utfört en översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen. Syftet har varit att vidareutveckla rådgivningen samt öka den samhällsekonomiska effektiviteten. Uppdraget redovisas i rapporten *Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen – Uppdrag 3 i Energimyndighetens regleringsbrev för budgetåret 2015* (ER 2015:14). Rapporten kan laddas ner från <http://www.regeringen.se/contentassets/440d5334ddc14df7b05bae0631ca9984/stem-rapport-oversyn-av-ekr.pdf>

Kommunstyrelsen har remitterat rapporten till Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Remisstiden sträcker sig till den 17 juni 2015.

Energimyndighetens förslag

Energimyndigheten föreslår följande förändringar av förordningen

1. De ekonomiska medlen som kommuner årligen tilldelas från Energimyndigheten, efter ansökan, byter namn från *bidrag* till *stöd*.
2. Transportområdet utgår från förordningen.
3. Införande av en styrning från myndigheten avseende vilka målgrupper som verksamheten ska riktas till.
4. Permanentande av regionala utvecklingsledare.
5. Samordning mellan kommuner som har färre än 18 000 invånare.
6. Ändrad fördelning av stödet så den blir mer proportionell mot kommunernas invånarantal.
7. Öka flexibiliteten i stödet så kommuner som har extra hög ambition för rådgivning ska kunna få ökad tilldelning.

Förutom ovanstående förslag till förändringar av förordningen har Energimyndigheten i rapporten angivit prioriterade målgrupper för energi- och klimatrådgivningen. De prioriterade målgrupperna är:

- Villahushåll
- Bostadsrättsföreningar
- Små och medelstora företag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den kommunala energi- och klimatrådgivningen tjänar flera syften i arbetet med energieffektiviseringar och minskad påverkan på klimatet. Dels, och det som Stockholms stad huvudsakligen använder de statliga bidraget till, är att ge energirådgivning till fastighetsägare. Och dels informera allmänheten om klimatförändringen och hur man som konsument kan göra medvetna val. I Stockholm bedrivs det senare arbetet inom stadens egenfinansierade klimatkommunikation ”Klimatsmarta stockholmare”.

Prioriterade målgrupper

Miljöförvaltningen finner att de av Energimyndigheten prioriterade målgrupperna stämmer väl överens med förvaltningens bedömning. Framförallt bostadsrättsföreningar är en synnerligen viktig grupp som har högsta prioritet i Stockholm.

1 Namnbyte från bidrag till stöd

Energimyndigheten motiverar ändringen av terminologi med att *ordet stöd signalerar mer av en förväntad motprestation än ordet bidrag.*

Miljöförvaltningen har ingen synpunkt på detta.

2 Transportområdet utgår

Energimyndigheten menar att bredden i uppdraget för energi- och klimatrådgivare blivit för stor då även transportområdet ingår.

Miljöförvaltningen instämmer i myndighetens bedömning. I Stockholms stad ges information och rådgivning inom transportområdet av bland andra trafikkontoret, Miljöbilar i Stockholm (MiS) och Klimatsmarta stockholmare.

3 Styrning av målgrupper

Energimyndigheten uttrycker *önskemål om att tydligare kunna inrikta verksamheten till av myndigheten prioriterade målgrupper. Detta för att möta uppkomna behov, exempelvis nya EU-direktiv och nya statliga energirelaterade stöd. För ökad samhällsekonomisk effektivitet behövs även en prioritering mellan målgrupper för den uppsökande rådgivningen, baserad på kunskap om för vilka målgrupper som effekterna per insats bedöms som störst.*

Miljöförvaltningen anser att denna centralstyrning kan riskera att styra fel. Behoven av energi- och klimatrådgivning skiljer stort mellan kommunerna i landet. Dels har kommunerna helt olika bebyggelse- och näringslivsstruktur och dels organiseras verksamheten på olika sätt. Energimyndigheten framhåller också att lokal förankring utgör en framgångsfaktor som bör värnas.

I Stockholm koncentreras verksamheten till bostadsrättsföreningar. Det finns 3 400 aktiva bostadsrättsföreningar i Stockholms stad. Eftersom flertalet av dessa förvaltas av styrelser som saknar ingående kunskaper om energiteknik i byggnader, är behovet och efterfrågan stor avseende energirådgivning. För att ytterligare öka resultaten av rådgivningen planerar staden samarbete med några stora branschföreträdare. Samarbetet och förväntade resultat förutsätter att staden kan fortsätta att arbeta på detta sätt under lång tid.

Redan i år har dock Energimyndigheten gått in med ambitionen att centralstyra den kommunala energi- och klimatrådgivningen med nya direktiv. Myndigheten skickade ett brev daterat den 2015-02-18

med rubriken Övergripande information om EPBD2 för år 2015¹. I brevet beskrivs vilka krav Energimyndigheten ställer på kommunerna avseende besök till verksamhetsutövare med kyla- och värmeanläggningar enligt EU-direktivet. Myndigheten skriver: *Totalt sett är målet att det ska genomföras och inrapporteras 2500 EPBD2-besök i hela landet under 2015. Samma mål kommer även att gälla under 2016.* För att betinget ska uppfyllas har Energimyndigheten bestämt hur många EPBD2-besök som varje kommun ska genomföra. Stockholms stad har fått ett krav på 60 besök 2015 och lika många 2016.

Konsekvenserna för Stockholms stad blir att all annan energirådgivning måste upphöra och alla resurser läggas på EPBD2-besök. Det statliga bidraget är för de närmaste åren 435 000 kronor per år. Av dessa medel avsätter staden årligen 172 000 kronor till det gemensamma samarbetet i Stockholms län. Genom samarbetet får staden tillgång till telefonsupport, web och informationsmaterial m.m. De återstående 263 000 kronorna används till rådgivning till bostadsrättsföreningar. Kravet från Energimyndigheten skulle leda till en kostnad av 300 000 kronor per år.

Efter kontakt med Energimyndigheten har överenskommit att staden kan genomföra en förenklad variant av EPBD2-rådgivning. Miljöförvaltningen finner dock att centralstyrning kan medföra försämring av energi- och klimatrådgivningen:

- Kommunen kan inte planera långsiktigt.
- Energimyndigheten gör prioriteringar som inte stämmer med det lokala behovet.
- Kommunen måste lägga alla resurser på av myndigheten tillfälligt prioriterade grupper, varvid annan långsiktigt planerad rådgivning till målgrupper som Energimyndigheten själv anser vara prioriterade (i Stockholms fall bostadsrättsföreningar) inte kan ges.

4 Regionala utvecklingsledare

Energimyndigheten föreslår att tjänsterna som regionala utvecklingsledare *formaliseras som funktion i förordningen*. Tjänsterna är förlagda till de regionala energikontoren. Syftet är att utvecklingsledaren ska stötta kommuner med faktakunskap och metodutveckling.

¹ EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD2)

Inom samarbetet i Stockholms län har en motsvarande funktion funnits sedan lång tid tillbaka. Erfarenheterna är mycket goda och förvaltningen tillstyrker att funktionen skrivs in i förordningen.

5 Samordning mellan små kommuner

Stockholms stad har inga synpunkter avseende detta.

6 Ändrad fördelning av stödet

Energimyndigheten konstaterar att bidraget från myndigheten fördelas mycket ojämnt med cirka 0,48 kronor per invånare till den största kommunen (Stockholm), och 114 kronor per invånare till den minsta. *Skall en samhällsekonomisk effektivitet uppnås måste bidraget för rådgivning bättre spegla målgruppens storlek. Därför vill Energimyndigheten införa en fördelning av stödet som är mer proportionell---. Energimyndigheten avser att i föreskrifterna fördela enligt en rak princip efter målgruppsstorlek, men med ett takbelopp för de allra största kommunerna eftersom stora kommuner har en viss skalfördel i förhållande till mindre.*

Miljöförvaltningen välkomnar att fördelningen av bidraget från Energimyndigheten bättre avspeglar kommunens behov av rådgivning.

Eftersom prioriteringen av målgrupperna kommer ändras regelbundet, för att kunna möta exempelvis EU-direktiv och nya energirelaterade stöd för privatpersoner, önskar Energimyndigheten reglera principerna för fördelning i sina föreskrifter. Beloppen utgår därmed från förordningen, vilket även gör det lättare att anpassa insatserna över tid med både ökade och minskade resurser beroende på behoven.

Förvaltningen ställer sig mycket tveksam till att det ekonomiska stödet ska variera mellan åren på grund av Energimyndighetens prioriteringar. Det gör det svårt för kommunen att planera och bemanna verksamheten. Och, som tidigare nämnts, behöver energieffektiviseringsarbete vara långsiktigt om det ska vara effektivt. Se kommentar under punkt 3.

7 Extra tilldelning av medel

Genom ökad flexibilitet i fördelningen kan även eventuella förstärkta uppdrag användas för att fördela mer medel till kommuner med extra hög ambition för rådgivningen.

Miljöförvaltningen instämmer i att det behövs ekonomiska medel som kan sökas av kommuner som vill driva mer tillfälliga projekt till en avgränsad målgrupp eller för att pröva en ny metod.

SLUT